

OTOČKI VJESNIK

LIST SSRN OPĆINE CRES-LOŠINJ

GODINA X ● BROJ 68

● OŽUJAK 1988. GODINE ●

● CIJENA 500 DINARA

Škripe nam mostovi

Pored osorskog mosta, počeo je glavobolje zadavati i lošinjski most na Privlaci. Upućeni kažu da je potrebna hitna intervencija. Požurimo, turisti su već ispred njega.

Snimio M. Kardum

Veliki problemi male privrede

Str. 2.

Odricanje zbog sigurnijeg sutra

Str. 4

Otočani teže prihvaćaju promjene

Str. 9

I - Otočki - ima svoju cijenu!

Mnogi čitatelji „Otočkog“ zvali su me prošlih dana. Pitali su da li je ožujski broj izašao. Pitanja kao moralni usjek uredniku. Nije još, ali će – odgovarao sam kratko. Kasnije, razmišljajući, sam sebe pitam – hoću li već slijedeći mjesec moći, i s kojom to dozom sigurnosti, davati obećavajuće odgovore? Hoće li to biti prava i sigurna informacija?

Evo i zašto.

Već osmi broj otočkog mjesečnika izbacujemo iz tiska a da se bitne pretpostavke za sigurno izlaženje nisu definirale. Jest da smo sastančili, razgovarali, pregovarali i dogovarali, zauzimali smo stavove i konkretno predlagali ... No, dosada ništa. Ovo dosada pomalo postaje dosadno. Osnivač lista OK SSRNH, iako najšira fronta svih nas, po svemu dosadašnjem sudeći, kao društveni subjekt još uvijek je sam (!). Još usamljeniji u ovom projektu-poslu je izdavač, Narodno sveučilište. Uredništvo „Otočkog“ također. No, na kraju, svu tu kondenziranu samotnost i nemoć, na sebi a i u sebi konkretno i ponajviše osjeća urednik. Ostaješ odjednom bez (prije svega) ičega, tj. novca, što garantira sigurnost listu, a potom i bez ikog tko je moćan da ti konkretno pomogne. A ljudi čitaju, pišu,

javljuju se ... Osjećaš i vidiš (čak!) potrebu i moralno se (doduše volontaristički) obvezuješ, dok materijalno ostaješ i dalje gdje jesi. A nisi definitivno načisto da ovo što se treba, hoće, pa recimo i zna ne može. Dapače! Osjećaš sve dužu osamljenu i plavu sjenku na otočkim kamenim putevima ... Jedino gdje nisi sam, to su prilozi već preko osamdesetak autora i mnogobrojnih čitatelja. To još više uvavezuje.

Pokušajmo (prvo) razumjeti (zašto) slijedeća iskrena pitanja, a potom odgovorimo (sebi, tj. između sebe) na njih:

- Treba li nam „Otočki“?
- Kakav nam treba?
- Da li je takav kakav nam (eventualno) treba, društveno koristan?
- Ako je (eventualno) društveno koristan, kome on to jest?
- Ako je nama (eventualno) društveno koristan, treba li ga ozbiljno raditi?
- Ako ga (eventualno) treba raditi i društveno je koristan nama, ima li takav rad točno određeni smisao i korisnost?
- Ako je (eventualno) prethodni odgovor pozitivan, tada se javlja slijedeće pitanje – da li društveno koristan rad, za nas, ima svoju ekonomsku validnost?
- Ako rad na „Otočkom“ ima svoju

ekonomsku cijenu, zašto je (eventualno, dodavola!) već jednom ne priznamo? Odgovor može biti vrlo brz i jednostavan ako već na prvo pitanje negativno odgovorimo.

Eto, tako se kreću razmišljanja ovog urednika i ljudi, čak osamdesetivna suradnika u zadnjih osam brojeva, koji besplatno rade na i s „Otočkim vjesnikom“.

Dakle, još smo uvijek na početnom upitu. U međuvremenu crpimo posljednje rezerve vlastita moralom utemeljena entuzijazma. A rezerve su ograničene potrebnim radnim vremenom i sredstvima zahtjevima za serioznije bavljenje otočkim informiranjem. Ljudi, otočani, pomagajte konkretnim odgovorom. Riječima i djelom koji se, krajnje je vrijeme, treba dati. S da ili ne, pa makar i na bazi opetovanih rasprava (!).

Ovo nije vrisak malograđanskog i maloljudskog interesa, već iskreni uvodni iskaz urednika. Ne vjerujem da 68 dosadašnjih brojeva ovog lista nije dovoljan razlog za ozbiljnim i promišljenim odgovorom ove sredine. Ja sam za.

Do čitanja (nadam se) u travnju.

Urednik

Ususret ustavnim promjenama

Bolje primjena, nego promjena

Pred nama je još jedan krupan i značajan zadatak: rasprava u Nacrtu amandmana na Ustav SFRJ. To je prilika da svatko od nas, u javnoj raspravi, diskusiji i analizi postojećeg stanja, svojim prijedlozima doprinese svestranijoj obradi prijedloga za izmjenu dijelova Ustava SFRJ. A to ujedno znači da bi svi građani svojim uključivanjem u ove javne rasprave neposredno dali doprinos u izmjeni dijela osnovnog zakona ove zemlje — Ustava.

A što se zapravo mijenja? Mijenjaju se odredbe Ustava iz 1974. godine, koje se odnose na društveno-ekonomsko uređenje (to su amandmani od 9 do 18), zatim dijelovi s područja i oblasti društveno-političkog sistema (amandmani od 19 do 23), te amandmani od 24 do 37, koji obrađuju oblast odnosa u Federaciji, prava i dužnosti Federacije i organizaciju Federacije.

Svrha, dakle cilj ovih izmjena mogla bi se sažeti u konstataciji da se ovim izmjenama želi postići stvaranje uvjeta za unapređenje socijalističkog samoupravljanja i osiguranje sadržajnijeg i bogatijeg ekonomskog i ukupnog društvenog života! A te su promjene jedan od bitnih uvjeta za brži izlazak iz ekonomske i društvene krize. Ovo ujedno znači brzi ekonomski razvoj s čvrstim osloncem na tržišnu ekonomiju i ekonomsku motiviranost radnih ljudi, ekonomsku i političku vlast radničke klase, demokraciju, te bratski i ravnopravni odnos među narodima i narodnostima!

Dakle, ustavnim promjenama težimo oblikovanju samoupravnog socijalizma koji će biti primjeren povijesnim uvjetima u kojima se nalazimo i još više u kojima ćemo biti na pragu 21. stoljeća.

Pri svemu tome treba naglasiti da se ovdje ne radi o promjeni sistema, već su u pitanju određene promjene u sistemu; treba posebno naglasiti da ostaju netaknute tekovine revolucije i avnojevske principi Jugoslavije bez alternative, u budućnosti i u kontinuitetu, s

njezinim federativnim uređenjem, kao i svim socijalističkim samoupravnim opredjeljenjima.

Već prve održane rasprave o ovim promjenama i amandmanima dale su zanimljive prijedloge, kao i primjedbe, koji idu u pravcu smanjenja preobilnog normativizma i regulative. Smatra se da bi trebalo promijeniti određene zakone kojima se otežava i ograničava samostalnost organizacija udruženog rada, traži se bezuvjetna izmjena i dopuna deviznog zakona, zatim omogućavanje stvarne stimulacije za angažiranje deviza radnika na privremenom radu u inozemstvu, radikalniji program otkupa deviza, efikasnije propise o maloljetnoj privredi i stimulativnija porazna politika, jačanje ustavnosti i zakonitosti i dr.

Razumljivo je da u kompleksu svih ovih izloženih tema, nas stanovnike otoka posebno zanimaju teme koje se odnose na turizam, poljoprivredu, malu privredu te na učešće stranog kapitala, a značajno mjesto imaju za nas i problemi saobraćaja, brodogradnje, brodarstva, odnosno pomorstva uopće.

Otoci i otočki turizam uopće morali bi imati poseban tretman.

O tome je bilo riječi i na nedavno održanom skupu u Korčuli, gdje je istaknuto da na našoj obali postoji ukupno 66 naseljenih otoka, s preko 100.000 stanovnika, te je zaključeno da je turizam jedini pravi put vraćanja života na jadranske otoke, na otoke koji su nazvani baštinom izuzetne vrijednosti — „bisernom ogrlicom“ naše zemlje!

Ukratko, posla ima za sve nas, rasprave traju, pa je potrebno da se svi uključimo u ove javne diskusije o amandmanima (amandman — prijedlog za izmjenu ili dopunu), kako bi bržim savladavanjem krize i problema što prije dočekali bolje sutra.

A da bi u svemu tome doživjeli puni uspjeh, potrebno je ne samo promijeniti već i primijeniti ono što zaključimo!

M. Kovačić

Redovna godišnja skupština Udruženja samostalnih privrednika Cresko-lošinske općine

Veliki problemi male privrede

Dugoročni program ekonomske stabilizacije i Amandmani za Ustav ukazuju da je brzi razvoj male privrede jedan od izlaza iz postojeće krize

Na nedavno održanoj redovnoj Skupštini Udruženja samostalnih privrednika Cres-Lošinj u Malom Lošinj, čuli smo dosta negodovanja, razočarenja i revolta samostalnih privrednika na stanje i status male privrede u našoj komuni. Sigurni smo da i mi ostali radni ljudi i građani dali identičnu ocijenu kada je u pitanju opseg i kvalitet usluga koje im pruža mala privreda.

Opadanje broja samostalnih privrednika i na ovako nedovoljno razvijenu malu privredu ukazuje na potrebu da se o ovoj problematici više odgovorni pozabave.

Dugoročni program ekonomske stabilizacije kao i Amandmani za Ustav SFRJ ukazuju da je razvoj male privrede jedan od izlaza iz postojeće nepovoljne ekonomske situacije u zemlji, a s druge strane zadovoljavanje svakodnevnih potreba radnih ljudi i građana ne može se uspješno realizirati bez razvijene male privrede.

Stanje male privrede u našoj komuni nije zadovoljavajuće pogotovo u pogledu planskih dokumenata jer dosadašnji razvoj male privrede kod nas se odvijao bez srednjoročnih i tekućih planova razvoja. Na to je ukazano i na ovoj godišnjoj Skupštini zanatlija, gdje se čulo dosta dobrih ideja i prijedloga za izlaz iz postojećeg stanja. Pored ostalog, ukazano je i na sljedeće:

— da su u mjestu Mali Lošinj, Cres, Veli Lošinj i ostalim mjestima već godinama zatvoreni razni objekti (konobe i sl.) u društvenom vlasništvu, što bi se moglo urediti za neku od potrebnih djelatnosti male privrede,

— da bi organi uprave i SIZ-ovi društvenih djelatnosti trebali međusobno uskladiti radno vrijeme kako bi stranke istog dana i u vrijeme kada se primaju mogle obaviti sve poslove kod tih organa,

— da se ispita mogućnost otvaranja prodavaonice na veliko, gdje bi se snabdijevali samostalni privrednici s robom u svako vrijeme kada im je roba potrebna, a ne da se roba naručuje nekoliko dana unaprijed i s čekanjem nekoliko dana, što stvara neizvjesnot u njihovom poslovanju,

— da se pokrene inicijativa kod republičkih organa za izmjenu zakona kojim se kod samostalnih ugostitelja mogu u toku sezone zapošljavati umirovljenici i studenti, čime bi se lakše dolazilo do deficitarne radne snage, a time bi se poboljšao i materijalni položaj ovih osoba,

— da se svi opći dokumenti Općine kojima se regulira mala privreda, prije usvajanja obavezno razmatra na tijelima Udruženja samostalnih zanatlija,

— da Komitet za privredu Općine više kontaktira i razmatra problematiku male privrede i rada samostalnih privrednika kako bi se određeni problemi, poteškoće i nesuglasice riješile dogovorom i zajedničkim snagama,

— da se preispita sadašnje radno vrijeme ugostiteljskih objekata, kako bi se prilagodilo potrebama turista, što je već uvelike praksa većine turističkih općina,

— ispitati mogućnost da kod samostalnih ugostitelja obavljaju praktični dio nastave učenici srednjeg usmjerenog obrazovanja koji se obrazuju za konobare i kuhare u našem Centru,

— da se više razviju kooperativni odnosi OOUR-a s našeg područja sa samostalnim privrednicima naše komune, a posebno u oblasti građevinarstva,

— preispitivanje Odluke o zabrani izvođenja građevinskih radova u vrijeme turističke sezone, jer se istom samostalni privrednici u oblasti građevinarstva dovode u nezavidan položaj.

Navedeno ukazuje da svi subjekti u komuni, svako iz svoje nadležnosti, uz suradnju s Udruženjem samostalnih privrednika utvrdi mjere i zadatke za unapređenje male privrede i eliminiranje postojećih slabosti i uzroka koji su sputavali brži razvoj.

Podatak da je na području naše komune prijavljeno u ovoj djelatnosti ukupno 772 samostalna privrednika, od čega 204 dohodaša, 145 paušalca i 423 s dopunskom djelatnošću, sa zapošljavanjem 455 radnika ukazuje da su stvoreni povoljni preduvjeti za brži razvoj male privrede.

Obavljajući ovu djelatnost, samostalni privrednici su u 1987. godini uplatili na ime poreza i doprinosa 893.998.000 dinara, od čega na porez 364.912.000 dinara a za MIO i zdravstvo iznos od 528.866.000 dinara, čime su znatno uključeni u financiranje općedruštvenih i zajedničkih potreba ove općine.

Iako su izdvajanja za općedruštvene i zajedničke potrebe posljednjih godina znatno porasla i to kako za izdavanja iz dohotka organizacija udruženog rada, tako i iz poslovanja samostalnih privrednika, za ukazati je da naša komuna nije povećala obaveze ovih izdvajanja kako iz dohotka OUR-a tako i male privrede, već se radi o porastu obaveza proizišli iz zakona (za potrebe SIZ-a MIO, za financiranje srednjeg usmjerenog obrazovanja i dr.), pa se rješenja za smanjivanje opterećenja kako OUR-a tako i male privrede treba tražiti u izmjenama postojećih zakona kojima su ove obaveze i utvrđene.

Zaključak svih privrednika s ove godišnje Skupštine je jedinstven i dat je u vidu poziva svim subjektima u komuni da se više založe za praktična i konkretna rješenja u prevladavanju sadašnjeg stanja.

Trkulja Vaso, dipl. oec.

OTOČKI OTKUČAJI • OTOČKI OTKUČAJI • OTOČKI OTKUČAJI • OTOČKI OTKUČAJI • OTOČKI OTKUČAJI • OTOČKI OTKUČAJI •

USPJEŠNO PREDSTAVLJANJE

Tokom veljače i ožujka ugostiteljsko-turistička privreda naše općine objedinjeno se predstavila na nekoliko turističkih sajmov. Prema informacijama do kojih smo dospjeli, svuda uspješno. Osobito, prilika se, uspješno je bilo u Švicarskoj i Austriji. Švicarci su u cirliškom restoranu „Česa rustica“ imali prilike kušati otočke specijalitete, a u luksuznom bečkom hotelu „De France“ Austrijancima je pored jela prezentirana i glazba dua „Lošinj“. Na Berlinskom pak turističkom sajmu optimizam je počeo otvarati realna očekivanja bolje turističke sezone. Sve su ove prezentacije popraće-

ne konferencijama za štampu i nešto agresivnijom propagandom no ranije. No, zastoja u nastupima na hirovitim turističkim deviznim tržištima ne može biti. Za uspješan turizam, gotovo više nego u sportu je potrebna stalna i vrhunska kondicija, prije, a i za vrijeme utakmice. A mi, recimo tako „neturistički“ radnici, ne bi trebalo da budemo samo promatrači i navijači, već da aktivno tokom ljetnog „meča“ pripomognemo našim momcima da ostvare željene rezultate.

DVA „AKO“ ISPRED MUZEJA

Pitaju (se) ljudi što je sa zamišljenim povijesno-pomorskim muzejom u Malom

Lošinj. Od zamisli se krenulo, a dokle se stiglo nije više stvar želja već mogućnosti. Ako je muzej potreba ne samo kulture, kulturno povijesnog identiteta, onda od želja nećemo daleko odmaći. A, ako je muzej i dio turističkog prezentiranja ovih prostora, onda se već realnije može očekivati pretvorba želja u djela. Predstoji, dakle, aktivniji odnos spram tih dvaju „ako“. NO i dotada nešto treba djelati. Upućen je zahtjev za utvrđivanjem namjene zgrade predviđene za muzej, pristupilo se i pristupa evidentiranju i stručnoj obradi mogućih eksponata budućeg muzeja, a dogovoreno je da se prije izradi idejnog projekta predviđene zgrade (Trg žrtava fašizma — bivša Ekonomska škola) čim prije

bude moguće, tj. kad i ROUT „Jadranka“ bude naručivala projektnu dokumentaciju za prizemlje iste zgrade. Dakle, nešto se dešava, ali točno toliko koliko mogućnosti (čit. sredstva) i artikulirani komplementarni interes turističko-ugostiteljske i pomorske privrede dozvoljava.

INJEKCIJE RAZVOJU

Raspodijeljeno je 147 milijuna dinara republičkih sredstava iz Fonda za brži razvoj nedovoljno razvijenih općina i dijelova općina. Dio je namijenjen za razvoj brdsko-planinskih područja, a ostatak za razvoj naseljenih otoka Cresa, Suska, Ilovika,

Unija te Malih i Velih srakana. Poljoprivredna zadruška Cres koristit će sredstva za brdsko-planinska područja za davanje dodatne injekcije bržem razvoju maslinarstva i ovčarstva. „Adriatriko“ će ovim sredstvima obnoviti proizvodnu opremu nekim novim strojevima. Ostala sredstva namijenjena su ROUTT „Cres-sanki“ za planove i programe u trajektnom pristaništu Porozinama i trgovine u autokampu „Kovačine“.

„MARINA“ JE NAJ-PRIVREMENA

Konačno je ponovo počela funkcionirati brodska veza Istre i Dalmacije via Lošinj. „Marina“ je ponovo u službi premoštavanja ovih

dviju regija i prometnog priključenja Lošinja za njih. Dakle ništa nova, već stara „Marina“ na — novo postarom! Čudan je iskazani optimizam; svi toliko žele da i ova (kao i tolike prethodne) plovidbena sezona bude definitivno posljednja. Nesreća je što kod nas uvijek od definitivnog postoji i komparativ definitivnije. No, „Marina“ može biti „naj“ — privremeno, ali nedozvoljivo je da to bude brod star više od pola stoljeća. Kad smo već vični određivanju konačnog, učinimo još jedan napor pa ga mijenjajmo s „naj-naj“, pa makar starim i jedno desetljeće...

KRUPNA INFRASTRUKTURA NA OPĆINI CRES-LOŠINJ

ODRIGANJA ZBOG SIGURNIJEG SUTRA

Udruženim sredstvima otočke privrede i sredstvima boravišne takse rješava se fundamentalna pretpostavka svakog daljnjeg razvoja

Još na svojoj sjednici prosinca 1985. godine Skupština općine Cres-Lošinj prihvatila je Samoupravni sporazum o udruživanju sredstava radi financiranja izgradnje objekata i infrastrukture na području općine Cres-Lošinj u trajanju od pet godina.

Ovim sporazumom osnovne organizacije udruženog rada, druge samoupravne organizacije i zajednice sa sjedištem izvan općine Cres-Lošinj, a čiji dijelovi obavljaju djelatnost na području općine Cres-Lošinj, odmarališta, radni ljudi koji samostalno obavljaju djelatnost osobnim radom, građani koji obavljaju turističku djelatnost na osnovi zakupa turističkih kapaciteta, RO Elektro-

voda OOUR Vodovod i kanalizacija, RO PTT Rijeka OOUR Crikvenica - Poslovna jedinica Mali Lošinj, te Skupština općine Cres-Lošinj trebaju financirati izgradnju slijedećih objekata po prioritetu: Crpnu stanicu na Vranskom jezeru, Cestu Pržić-Dragski (na potezu Cres-Merag), sjeverni ogranak vodovoda (Vransko jezero-grad Cres) i telegrafsko-telefonski centar u Malom Lošinj.

Za praćenje primjene ovog SAS-a i ostvarivanje programa formiran je Odbor za infrastrukturu općine Cres-Lošinj od devet članova na čelu s predsjednikom Izvršnog vijeća Skupštine općine, koji je ujedno i predsjednik Odbora.

Ukoliko se prije roka ostvari program, sudionici Sporazuma će udružena sredstva usmjeriti u

izgradnju zaobilazne ceste slivnog područja Vranskog jezera (Batajna-Hrasta).

Korištenje boravišne takse

Kako bi se dala čim jača podrška predloženom programu promijenjena je i odluka o rasporedu,

-veljači-ožujku 1.200,00 dinara, za period travanj-listopad visina se određuje mjesečno u zavisnosti od kretanja tečaja (uvijek na 2,30 DM od 1. 6. do 30. 9., odnosno 1, 50 DM za ostali period godine), dok će visina BT za studeni-prosinac biti ista kao za listopad.

Za domaće goste visina BT iznosi: za lipanj-rujan 1.000,00 dinara, za ostalo vrijeme 600,00 dinara.

namjeni i korištenju takse za privremeni boravak (tzv. boravišna taksa). Sredstva ostvarena naplatom boravišne takse raspoređuju se: Odboru za infrastrukturu općine Cres-Lošinj 65%, Turističkom savezu općine Cres-Lošinj 35%.

Od navedenih sredstava Odbor usmjerava: 60% (odnosno 39% od ukupno ostvarene BT) u financiranje krupne magistralne infrastrukture, uz već navedeno kod SAS-a, još sudjelovanje u zamjeni m/t „Marina“, u rekonstrukciji ceste Porožina-Veli Lošinj, u rješavanju pristupnih cesta i vodovoda u novim zonama na nerazvijenom području komune i, odlukom Skupštine općine od 25. veljače 1987, u izgradnji trafostanica 110/35 kV Hrasta, a 40% (odnosno 26% od ukupno ostvarene BT) u financiranje komunalne i lučke infrastrukture po mjesnim zajednicama prema učešću svake mjesne zajednice.

Dio boravišne takse namijenjene Turističkom savezu općine Cres-Lošinj raspoređuje se od 15. srpnja 1987. godine: mjesnim zajednicama i turističkim društvima 22%, SIZ-u stambeno-komunalnom za obavljanje kom. djel. 22%, Turističkom savezu 13,7%, SIZ-u kulture za zaštitu spomenika kulture 9%, za turističku propagandu na nivou regije 8,3%, profesionalnoj vatrogasnoj jedinici 6,5%, Vatrogasnom savezu općine 4,6%, za zaštitu i uzgoj šuma 4,6%, za solidarnost manjim mjesnim zajednicama 4,6%, Osorskim glazbenim večerima 2,7%, Domu zdravlja „Dr. Dinko Kozulić“ za dezinfekciju i deratizaciju 2%.

Visina boravišne takse u 1988. godini određuje se prema odluci Izvršnog vijeća SO Cres-Lošinj od 29. prosinca 1987. godine. Tako je za strane goste BT u siječnju-

Dosadašnje ostvarenje programa

Prema Izvještaju o ostvarivanju programa po SAS-u za infrastrukturu i Odluci o boravišnoj taksi za 1987. i 1988. godinu, koji je razmotren i prihvaćen na sjednici Odbora za infrastrukturu od 7. ožujka ove godine, konstatira se racionalno korištenje sredstava i uspješna realizacija dijela programa planiranog do 1990.

U 1986. godini sveukupni prihodi iznosili su 585.842.000 dinara, a rashodi 378.193.296 dinara. Višak je prenesen u 1987. godinu u kojoj je iskazan sveukupni prihodi od 1.794.947.930 dinara, a sveukupni rashod od 1.682.626.936 dinara i ostvaren višak od 112.320.994 dinara za 1988. godinu.

Napominjemo da se višak sredstava prihoda u odnosu na rashode pojavljuje zbog neravnomjernog priliva sredstava (cca 90% u VIII, IX, X. mj.), a realizacija programa je cjelogodišnja.

Upravo radi potrebnog osiguranja sredstava za pojedine programe Odbor je koristio ovlaštenje iz Odluke o BT da se sva sredstva mogu usmjeravati u rješavanju programa krupne infrastrukture po SAS-u s time da u toku trajanja ove Odluke, tj. u roku od 5 godina mora se uspostaviti odnos u trošenju sredstava 60:40%.

Navedenim sredstvima realizirana je crpna stanica Vrana.

Investitor je bila RO Elektrovoda Cres, vrijednost investicije 236.000.000 dinara. Objekt je dovršen u lipnju 1987. godine.

Zatim je realizirana cesta Pržić-Dragski. Investitor je bio SIZ za stambeno-komunalno djelatnost općine Cres-Lošinj - Mali Lošinj, vrijednost investicije 286.552.000 dinara. Radovi na cesti dovršeni su u svibnju 1987. godine.

Realizirana je i prva faza sjevernog ogranka vodovoda. Vrijednost investicije iznosila je 912.067.928 dinara. Izgradnjom ove faze vodovoda od grada Cres do Buca povećan je kapacitet s 15,6 lit/sec. vode na 31 lit/sec. Za trafostanicu Hrasta predračunska vrijednost investicije je 732.000.000 dinara (obuhvaća opremu, zgradu i dalekovod od trafostanice do crpne stanice u dužini 4 km). Dosada je uplaćeno 360.000.000 din, radovi na izgradnji su započeti 1. veljače, a dovršetak je planiran za lipanj ove godine.

Prema ugovoru od lipnja 1987. godine između Općine Cres-Lošinj i Elektroprimorja - Rijeka obveza je potonjeg da u zajednici s Elektroprivredom - Rijeka izgradi trafostanicu Čunski 110/35 kV do sezone 1989. godine.

Budući da je projektnu dokumentaciju za cestu Pržić-Dragski (koja nije dio supstitucije nerentabilnih brodskih pruga) financirao USIZ za ceste - Rijeka, Općina Cres-Lošinj je preuzela projektiranje ceste Dragski-Batajna u vrijednosti od 46.300.000 dinara, kako bi se stvorili uvjeti za realizaciju ovog važnog prometnog pravca.

Plan za 1988. godinu

I na kraju, evo plana za tekuću, 1988. godinu. Treba dovršiti trafostanicu Hrasta 35/10 kV; izgraditi slijedeću dionicu sjevernog ogranka u dužini od 5 km (Buc - Sv. Marko), te započeti s izgradnjom TT centra u Malom Lošinj. Planira se ostvarenje ukupnih sredstava od dinara 3.030.000.000 i to: 600.000.000 din. sredstava po SAS-u, 1.700.000.000 sredstava BT, prijeneti višak iz 1987. godine i udružena sredstva 730.000.000. Oko toga se moramo svi založiti, jer je na spomenutoj sjednici Odbora ustanovljeno da je realizacija necegljivita na nekoliko izvornih područja. Najslabije se odazivaju poslovne jedinice OOUR-a koje nemaju sjedište na našoj komuni, pa će se morati preispitati njihov odnos i uvjeti pod kojima će dalje raditi. Isto tako neka odmarališta izbjegavaju svoju obvezu (ove godine je ona 10.000 din. po ležaju), a svaka manje naplaćena boravišna taksa smanjuje i mogućnost realizacija toliko potrebnih upravo u turizmu i zbog turizma.

Da bi se mogao nabaviti i osposobiti putnički brod za dosadašnju liniju 308 (Rijeka-Cres-Martinšćica-Unije-Susak-Mali Lošinj), koju je Jadrolinija napustila, odlučeno je da se iz dijela boravišne takse odvoji iznos od 60.000.000 dinara. Brod „Poreč“ (ex „Vladimir Nazor“) će od Kvarner-ekspresa - Opatija kupiti Brodogradilište - Cres i njime upravljati.

Konačno, s obzirom na zahtjeve mjesnih zajednica po sredstvima iz dijela boravišne takse, odlučeno je da stručna služba SIZ-a stambeno-komunalnog, u suradnji s mjesnim zajednicama, pripremi program za svaku zajednicu posebno. Dosada su sva ostvarena sredstva boravišne takse usmjeravana u općinske i prioritetne programe.

„Otočki vjesnik“, osjećajući potrebu za jednom ovakvom informacijom, sabrao je najvažnije podatke koji su potrebni svakom našem otočaninu, dok se detalji mogu saznati pri općinskom odboru za krupnu infrastrukturu.

Napori i odricanja su veliki, ali će plodovi biti još značajniji i draži, možda ne danas, ali već sutra sigurno.

J. Sokolić

OTOČKI OTKUČAJI • OTOČKI OTKUČAJI • OTOČKI OTKUČAJI • OTOČKI OTKUČAJI • OTOČKI OTKUČAJI • OTOČKI OTKUČAJI • OTOČKI OTKUČAJI • OTOČKI

NEREZINJANI NE PLAČU

Eto, ni Nerezinjanima nitko ne može prigovoriti da ne razmišljaju o načinu kako po-stvariti sredstva samodoprinosna koja kapaju (nažalost ne cure). Njihova trogodišnja izdvajanja namijenjena su za uređenje Doma kulture i gradske lođe na rivi. Nedostatak sredstava ometa izgradnju Doma kulture, ali oni ne sjede plačući. S postojećim novcem otkupljuju zemljište oko Doma kulture (zbog potrebe dogradnje) i rješavaju priključke na električnu i vodoopskrbnu mre-

žu. I ne samo to! Postoje izgledi da se priđe uređenju stare gradske lođe. Bravo Nerezinci!

FORMULA ZA MARKET

Nađena je formula kako graditi market na Zagazinama. Preko natječaja će se izabrati izvođač radova koji bi izgrađeni objekt prodao konačnom korisniku. Budućih 537 m² ove trgovine planirani i trenutno se cijeni na 800 milijuna dinara. Radovi, kažu, počinju sredinom travnja, a da će se završiti sredinom srpnja. I ne samo

to. Izvršno vijeće Skupštine općine razmotrit će i odobriti plan ponude budućeg trgovca. Valjda će i to biti garancija da ćemo po cipele ići u - Zagazine ...

KORISNO SKRETANJE „ADRIANE“?

„Adriana“, novi brod za krstarenje „Jadrolinije“, skrenuo je 250 putnika (uglavnom turističkih agenata i novinara iz Zapadne Njemačke) u Mali Lošinj. Boravak u Lošinj u korišten je za propagiranje našeg otočja. Posjetili su Osor (premda

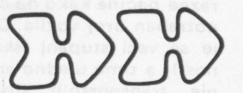
vodič nije prihvatio desetminutni posjet muzeju kojeg su organizatori naručili da bude otvoren!), Sunčanu uvalu, Čikat i Veli Lošinj. Poslije je na brodu održana konferencija za štampu. Za pitanja ne znamo, a odgovore ćemo procijeniti poslije ljetne turističke sezone ...

VELIKO MALO BRODOGRADILIŠTE

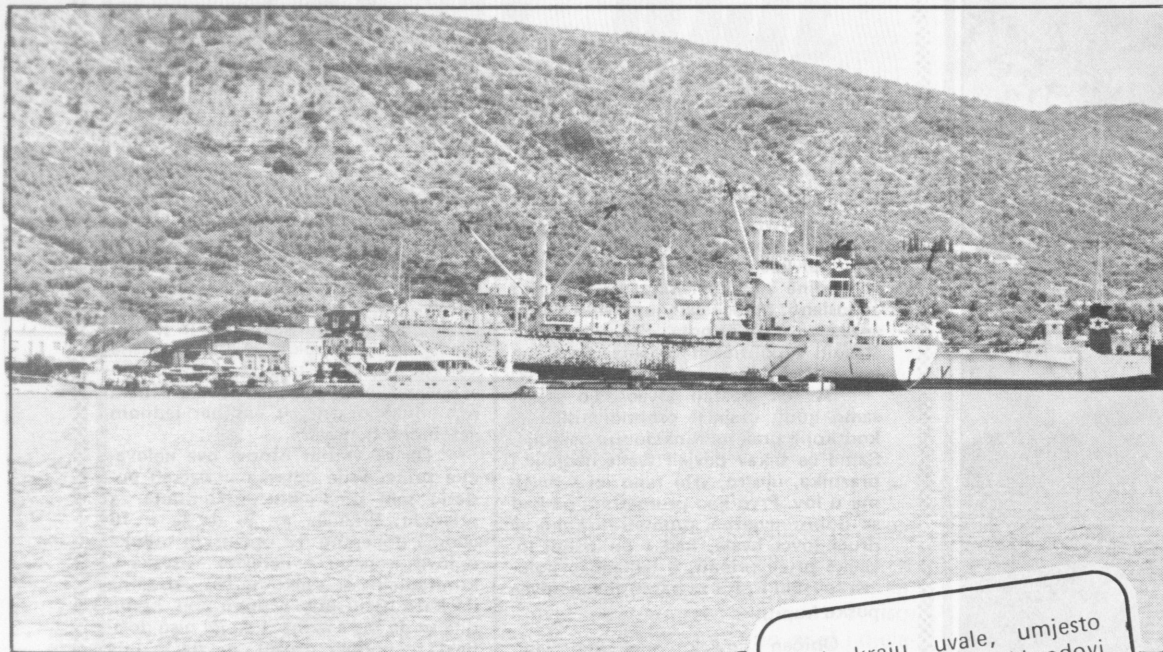
Lošinjsko brodogradilište s oko 230 radnika spada u tzv. mala brodogradilišta. Međutim, po značaju za otok, po umijeću svojih majstora i po fleksibilitetu pril-

godljivosti rada nije to mala firma. Kvalitetom, poštivanjem rokova i cijenom ovo brodogradilište osvaja i zadržava svoje mjesto na tržištu. U Škveru imaju stalne klijente - brodove „Jadrolinije“, „Jugolinije“, „Lošinjske plovidbe“ i „Mediteranske plovidbe“. Bilo je čak i stranaca koji su koristili usluge ovog brodogradilišta. Oko 15 posto prihoda ostvaruje se na zapadnom tržištu. Ima još. Ove je godine otkupljena licenca španjolske tvrtke „Interquipos navalos“ za proizvodnju kontejnerskih okova. Već se sada ti proizvodi izrađuju za brodogradilište „Split“, a uskoro i za „Ulja-

nik“ i „3. maj“. Time će se kompenzirati potreba uvoza te robe. Ovome svemu treba dodati vrlo čvrstu neposrednu funkcionalnu povezanost ovog s ostala dva mala brodogradilišta u našoj komuni, creskom i nerezinskom. Očigledno da i naši brodograditelji ne miruju. Ne samo zbog tradicije gradnje brodova na ovim prostorima već i zbog budućnosti i egzistencije otoka i otočana ...

CRESES PRAVE STRANE

Putovati sat i pol od Brestove do Cresa znači ujedno ponovno upoznavanje ljudi i grada te njihovih problema

Pri kraju uvale, umjesto zelenila vide se stari brodovi smetnja oku i lijepoj slici

Snimio: D. Škvorc

Kod kuće sam sam. Najednom pozvoni telefon: „Molim“, pitam. S druge strane žice čujem poznati ženski glas: „... moj direktor je zamolio da biste nešto napisali o Cresu jer ste bili obećali da ...“ (neću sve pisati što smo si rekli, uostalom to je NAŠA tajna!)

Pomislím: pa puno toga bi trebalo napisati, jer Cres je uvijek problem „sđi generis“. Nigdje ne piše ništa ili vrlo malo, kao da se ništa ne događa, a mi stalno imamo nešto diskutirati, predlagati, mijenjati nešto. Ali što da čovjek izabere i napiše onako iz duše, a da i drugi to znaju.

Kao što svi već znaju, trajecti jedno vrijeme nisu vozili preko Porozine već iz Cresa pravo na Brestovu. Ufa; ta promjena baš nije dobrodošla. Sad se opet treba voziti „puno vremena“ po moru. Da bih skratio vrijeme, kupim reviju da čitam na trajectu. Kad, evo, nema svjetla u salonu svježe ofarbane „Vire“. Gori svaka druga, pardon, svaka treća plafonijera. Moram birati i tražiti mjesto pod lampionom, kao kokoš mjesto gdje da snese jaje. Nekako sam se dočepao mjesta i počeo čitati. No, diskusija o problemima sporta prije (muškarci) i mjesta Cresa poslije (žene) nisu mi davali „uvjete“ da čitam. U sportu ne ide kako treba, svi su kupljeni, sve je naštimano; ali drugi dio je bio interesantniji jer se raspravljalo o problemima Cresa i to više nego na zboru birača. I što je najvažnije, svi su imali gotova rješenja za svaki problem:

— Ovo se moglo vako ucinit, a oni kako za dišpet ne delaju pravo. A si cula kako su se ženi divertile na Kimenj za 8. mart i tu bez muških. Tancale su, govorile — mislim si ja da su više kritikale — onako same, libere. Ki zna ako su sve šle drito doma, hotel je malo fora man, a neka je šla vero rano doma, ma ce toliko ima straha od muža! Ki zna ce

si ti mislila kad si to rekla i oservala — odgovori jedna koja je slušala (ne službeno kao ja) taj razgovor. Znam, nastavi ona, da je šla rano jer mi je pokle rekla da po Melinu sve lampadine delaju čaro, a da po gradu svaka treća gori. Pomislím ja, ma gdje ja živim kada to moram doznati na trajectu. Vjerojatno meni sve je čaro, pa nisam to primetil.

Nastaje mala pauza, i ja probah nastaviti s čitanjem, no diskusija se nastavlja: — Ši videla onu novu modu pod urami stavit kruh. Da ne bude vero po potluhu, su stavili one deski (palette) i za deržat po polnu kašeti, aš tako meski ne moreju pišat, aš im je visoko! Ja sen stara (deboto), a s ovim kruhom nikako da se organizaju.

— Ja ne morem kapit kako to ne moreju regulirat da se kruh od peći drito parnese na butegu ili nekako da se te kašeti ne vajuju kako dosada.

— Mi smo pre imeli više od 10 peč i naš je bilo više nego sada, ma kruh nikad ni bil vako venka! To je bilo svetinja. Mi smo ga morali losbevat kad bi pal tlohu, a sada on je sempre.

— Mi bi ga morali samo bahnjevat e ne jest. Ben, ako to nisu risolvili, ali sam cula da čuju pecet delat vtrić i to na ono mesto kede su poceli pred 10 let. Ne znam ako je to istina — odgovara jedan — vidjet ćemo i to.

Da ne bih i dalje neslužbeno slušao, ostavljam moje mjesto pod plafonijerom i idem na palubu.

Gledam prema kraju i pomislím: kako je lijepi taj moj, naš, otok i kako bi bio ljepši kad bi bilo manje problema i više zajedničke volje da se više toga riješi. „Vira“ ide, a ja gledam i opazim prazne plaže Sv. Blaža, Sv. Salvador i ona šuma maslina, koje su ove godine obilno rodile, pa dalje Gauza i novo naselje. Samo koliko je bilo utrošeno vrijeme za sastanke, koliko dilema je trebalo prebroditi da bi

sada barem za oko bilo lijepo i ukusno. Dalje A/C Kovačine s onom zgradom — za nas Cresane Karaula — sada nažalost pusta i prazna. Uvala Kimen pusta i gola s nekim ostatkom ljetne sezone. Pa kuća maestra Piera, sada depadans hotela Kimen. Lijepo je ulaziti u luku Cres, ovako s mora po starom putu. Imaš osjećaj kao kad se približiš lijepoj djevojci, koja te čeka ukusno odjevena i osmijehom punim žara.

Cijela punta Mulin je puna novih kuća, mali novi hoteli. Zlatni rudnik, kažu zlobnici. Bilo kako bilo, to je novosagrađeno i ljudi bolje žive. Nije lijepo vidjeti neurednost obale — bankine, ali još nije prošao mjesec turizma, pomislím. Dalje ona lijepa vila Rivijera s tornjom, koji je imao prije funkciju observatorija. Onaj komad žbuke nije na čast nikome. Pokraj vile opet kućice „interkalirane“ u zeleni pojas. Na završetku zelenog pojasa jedina tvornica općine „Plavica“, koja izvana izgleda kao prava fabrika, a ovako izdaleka ne čuješ miris. Poslije nje pogled stane na zgradu „Galovića“, ofarbana u dvije boje, kao da je od dva vlasnika koji se ne gledaju, pa ne žele ni imati istu boju katova. A na desnoj strani oko se zaustavlja na drvenom brodu na kraju, tik do samih zgrada radnika, kao svjedok da smo uvijek bili te struke, da smo bili, i da smo dalje dio mora. I pogled dalje šeta, pa opazi mali dok, koji doduše narušava ljepotu uvale, jer ometa pogled, ali i on pokazuje da smo se morali uklopiti u nove tokove rada da bismo i dalje ostali na ovom škrtu tlu. Pri kraju uvale, umjesto zelenila vide se oni stari brodovi koji smetaju oku i crne su točke na lijepoj slici. Međutim, kažu da i „oni“ nose dohodak. Ne ostaju nezapaženi ni samostani koji su bili sagrađeni izvan zidina, da bi pomogli putnicima koji nisu mogli ulaziti u zatvoreni grad noću. Sada su svi zaokruženi s novim kućama.

— Koliko smo narasli i pored svih naših kritika i „neimaštine“. I dok traject „koštuje“, gledam kućice lijepo ofarbane stare jezgre. Kao kazališne kulise sagrađene prije hiljade godina, onako skladno kao što se može samo „OVDJE“ vidjeti. U toj predivnoj slici stoji krivi potez creskog hotela, u sredini kao da ima neku kožnu bolest.

Turist koji ulazi u grad sa stražnje strane, neprirodno i čudno za otočko mjesto, gubi taj lijepi pogled dolazeći s prave strane, s mora. Na otok čovjek, a osobito turist, treba dolaziti od strane po kojoj se uvijek dolazilo. Ah ta tehnika, uvijek ubija duh!

Eto, tako ja napisah nešto o Cresu. Hvala.

Nivio

Kutak za roditelje

Djecu ne odgajati samo za sebe

Porodica je prvi i najvažniji oblik društvenog života; ona je odgojna zajednica kod svih naroda i u svim vremenima, te zato svi o njoj s najvećim entuzijazmom govore. Sve što je dobro i valjano u svijetu vodi svoje porijeklo u porodici. Ona je važan faktor u izgradnji socijalne ličnosti i važan ekonomski regulator. Ona je krvna veza i pedagoški potrebna u smislu odgoja podmlatka.

U izgradnji socijalističkog društva i odgojnog sistema danas, porodici i porodičnom životu daje se velika važnost. Naši zakoni štite porodicu. Određeno i jasno se ide za tim da se stvori jaka porodica, da se u porodici dopuni stvarna sadržajna ljubav, razumijevanje, poštovanje i uzajamni rad za dobrobit zajednice. U pravoj obitelji nema i ne može biti svađe i zadjevice, jer razdor čini porodicu nesretnom, a to rdavo djeluje na odgoj djece. Nesretna je ona porodica kojoj rano umru mati ili otac, a još nesretnija je ona porodica koja djece nema.

U starom društvu, otac je bio starješina porodice i imao porodičnu vlast u svojim rukama. Djeca su živjela potpuno ovisno o njegovoj volji. Ispod očeve vlasti nisu se mogli maknuti. Mnogi su očevi okvakvu vlast zloupotrebljavali, ponašali se prema djeci surovo, kao tirani. U ovakvoj porodici ni žena nije bila pošteđena, jer je svome mužu morala biti potčinjena i pokorna.

Danas, međutim, žena u porodici i van nje uživa ista prava kao i muškarci. Ona je u porodici vrlo važna, jer na njezinim plećima najviše počiva odgajanje i obrazovanje djece. Kad govorimo o ženi-majci, svijest nam se uzbuđi, srce zatrepere i misao poleti k njoj od koje smo sve što imamo dobili.

Da je mati bliža djeci, a djeca bliža materi, to potvrđuje i anketa „Zašto volim majku“ sprovedena u jednoj školi. Tom prilikom djeca su o svojoj majci rekla da je „Ona najljepša na svijetu. I nitko ne zna tako lijepo da budi kada ujutro idem u školu.“ Ili — „Ni mislio nisam da će me tako lijepa i dobra mama roditi“, ili „Sva je crna — i kosa i oči, samo su njeni dodiri zlatni kao sunce“. Zatim „Volim mamu zato što je moja mama. Da ona to nije, bio bih veoma nesretn“. Da idemo dalje. I naš narod ima svoje posebno mišljenje o majci kad kaže: „Kuća ne stoji na zemlji, nego na ženi“. Ovu je istinu naš narod svojim vlastitim iskustvom provjerio i utvrdio. Nju nitko ne može smijeniti i zamijeniti. Otuda se može i razumjeti zašto je Pestalozzi došao na misao da odgoj djeteta treba predati materi.

Različite porodice daju različiti odgoj. Tako, naprimjer, neke porodice nemaju točan cilj i program odgojnog rada, pa odgojnu moć porodice prebacuju na školu i na taj način odgovornost skidaju sa sebe. Njihovo porodično staranje ograničava se samo na neke društvene konvencionalnosti i samo na neku zaštitu svoje djece i samih roditelja.

U odgoju, po riječima poznatog pedagoga Makarenka, roditelji bi stalno trebali imati na umu da je pravilan odgoj naša sretna starost, a propusti i loše odgajanje djece — to je naše buduće zlo, to su naše suze, to je roditeljska krivica. Zato Makaranko savjetuje roditelje da djeci pruže pravilan odgoj, kako se poslije ne bi društvo moralo baviti preodgajanjem, što je vrlo težak posao.

Na kraju treba imati i ovo na umu: roditelji nemaju potpunu vlast nad svojom djecom, oni ne odgajaju svoju djecu samo za sebe, za svoju radost i svoje ciljeve nego i za našu zajednicu. Kakva će djeca poslije kao budući građani i javni radnici biti, nije samo stvar porodice. Ako su roditelji, naprimjer, odgojili lošeg čovjeka, štetnog za naše društvo, to će biti zlo i sramota ne samo za roditelje nego i za društvo. Zato je u našem socijalističkom društvu odgovornost i zadaća roditelja velika.

Nikola Kirić

Otočani teže prihvaćaju promjene

Stručnjaci Urbanističkog instituta SR Hrvatske u siječnju 1988. godine proveli su u općini Cres/Lošinj anketu stanovništva i ljudi angažiranih u radu mjesnih zajednica. Sustavna analiza dobivenih rezultata nije moguća, jer se anketni odgovori još obrađuju i sređuju. Ali je, preliminarno, na temelju spoznaja dobivenih prilikom anketiranja, posebno anketiranja ljudi angažiranih u mjesnim zajednicama, moguće upozoriti na neka važnija razvojna pitanja koja zaokupljaju pažnju otočkog stanovništva.

GUBITAK VITALNOG STANOVNIŠTVA

Taj proces nije, doduše, specifičnošću cresko/lošinjskom. On je, s većom ili manjom snagom, pogodilo sve otočke zajednice u nas. Neposredni rezultat nastalih promjena očituje se u činjenici da razvojni subjekti u općini/otočkoj zajednici, ostavši bez mlađih skupina, sposobnijih za razvojni rizik i inicijativu, postupno slabe, te da, nerijetko, nisu više sposobni efikasno utjecati na oblikovanje i realizaciju glavnih razvojnih opcija.

Promjene nastaju i u neposrednom socijalnom kontekstu. Starije (demografski starije) zajednice, po pravilu, teže minimizaciji promjena, teže se prilagođavaju i, općenito uzevši, sklonije su konzerviranju postojećih predložaka organizacije socijalnih praksa. Ta tendencija, povezana s nedostatkom kvalificirane radne snage, može se uobličiti u trajnije razvojno ograničenje koje se, pokazalo se, najteže uklanja. Posebno na otocima.

SLABA PROMETNA POVEZANOST

O tom ograničenju u svijesti otočkog stanovništva perzistira niz

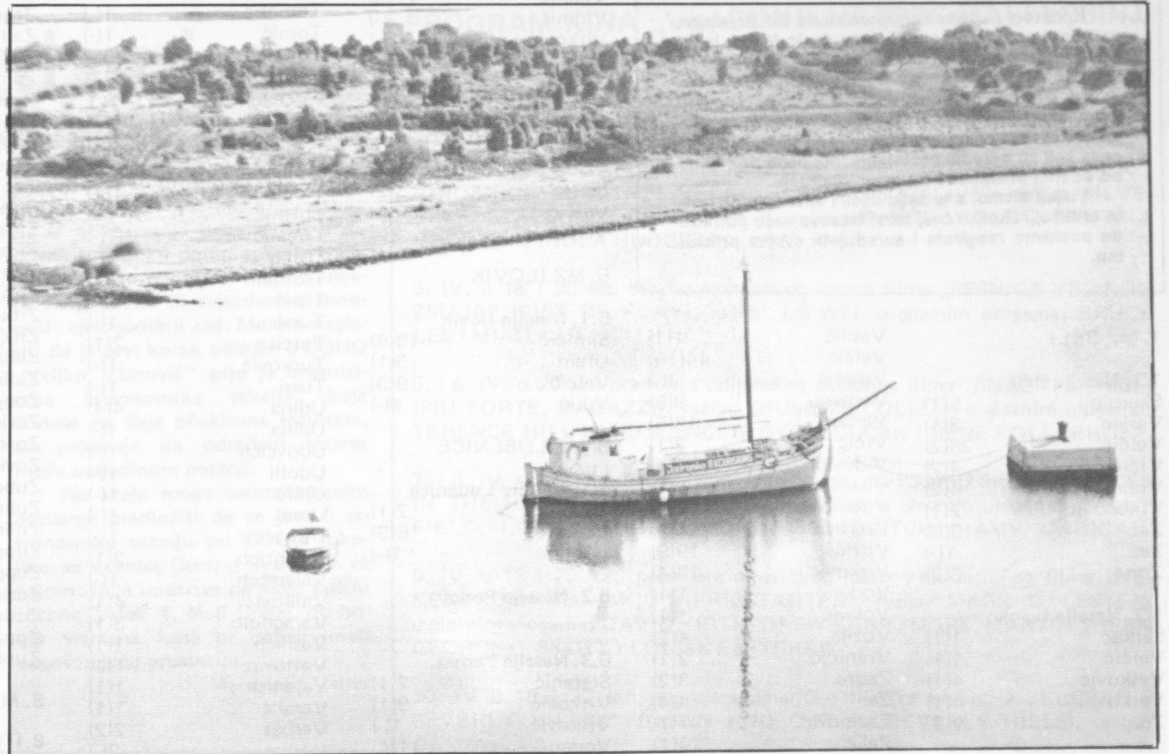
spoznaja i ocjena koje povezuje stav da su izolirani. Grube procjene vremena potrebnog za putovanje do najbližih regionalnih središta pokazuju da ona, po ocjenama stanovništva, ne samo da nisu dostupljiva za dnevno ili tjedno zadovoljavanje potreba, nego da nisu oblikovala ni druge utjecaje kakve razvojna središta inače oblikuju. Dojam da su odsječeni od središta razvojne i civilizacijske inicijative prožimlje sve odgovore anketiranih. Nije potrebno posebno upozoravati da se na podlozi, što je taj dojam oblikuje, formiraju, u mlađem stanovništvu, odluke o trajnom napuštanju otoka.

Ocjenu o slaboj prometnoj povezanosti anketirani šire i na lokalne mreže. Anketirani iz manjih

POTEŠKOĆE U REVITALIZACIJI

naselja, posebno na otoku Cresu, upozoravaju da postojeća prometna mreža ne omogućuje zapošljavanje u većim središtima općine a stanovanje u manjim mjestima, jer je, za dnevne migracije (putovanja radno mjesto — mjesto stanovanja) prilično nepogodna. Stoga se oblikuju dva, prema paralelna, ipak povezana zahtjeva: zahtjev da se poveća dostupljivost regionalnih središta, ali i dostupljivost radnih središta na otoku, kako bi se, u formi dnevnog migriranja rad-stan, uspostavile nove razvojne ravnoteže.

Osjećaj da su odsječeni posebno je uočljiv u starijih ljudi, koji su neposrednije upućeni na korištenje zdravstvenih institucija i usluga. Biti star i bolestan već je, samo po sebi, rizik. Biti star i bolestan na otoku rizik povećava do one granice gdje se više jasan osjećaj nesigurnosti ne može izbjeći.

Snimio: D. Škvorc

ZAOSTAJANJE POLJOPRIVREDE

Propadanje poljoprivrede, također nije cresko/lošinjka specifičnost. Međutim, kada se taj proces odmjeri na strategijskoj razini, pokazuje se da su njegove posljedice u otočkoj zajednici barem — dramatičnije. Ta činjenica proizlazi iz okolnosti da otočka zajednica, zbog izoliranosti, i niza elemenata s njom povezanih, mora imati poljoprivrednu bazu na samom otoku, naprosto zbog osiguravanja minimalne razine samodostatnosti u hrani (a, po mogućnosti, i u energiji). Zaostajanju je, ukazuju anketirani, znatno pridonijela i činjenica da su vlasnički odnosi, zbog inozemnih migracija, zamršeni, i teško rješivi.

ULOGA VIKENDAŠA

Svima anketiranima dobro je poznato da na otoku ima veći broj „kuća za odmor“, gdje ljeti boravi mnoštvo „furešta“. Međutim, anketirani postavljaju pitanje o stvarnoj ulozi i „vikendaša“ i vikend — stanovanja u razvoju općine. U dosadašnjim anketnim razgovorima nisu se diferencirali jasni i konzistentni sta-

vovi o tomu, ali svijest da je njihova uloga u razvoju općine važna, i da se mora, s razvojnog stajališta analizirati, prisutna je u odgovorima gotovo svih upitanih. Posebno se njihova uloga povezuje s mogućnostima revitalizacije nekih malih naselja. Međutim, predždbe o konkretnim modalitetima i revitalizacije i „uporabe“ razvojnih potencijala vikendaškog stanovništva nisu dovoljno artikulirane da bi se o njima moglo govoriti kao o elementima uravnotežene razvojne politike.

TEŽAK POLOŽAJ MALIH OTOKA

Anketirani ističu posebno težak položaj malih otoka u općini, kao što su Susak, Srakane, zatim Ilovik, Unije. Spomenuti otoci dvostruko su odsječeni; oni dijele sudbinu globalne periferije, koliko su otoci u njoj; oni, također, dijele sudbinu općinske periferije. Stoga se sukobljavaju i razvojna ograničenja na njima pojavljuju u zaoštrenijem obliku, i s dramatičnijim posljedicama. Pogodeni procesima depopulacije i materijalnog propadanja, oni su pogodeni svim onim pitanjima koja su anketirani postavili u pogledu na revitalizaciju malih naselja.

dr. Ivan Rogić

Putopis

Piše: Enes Fazlić

Dakle, prije početka pisanja ovog puto..., odlučio sam da najprije u čast dobrih trgovačkih odnosa naših s Izraelcima, ogulim i pojedem jednu njihovu, sada moju, naranču. Naranča je bila odlična (imam ih još, ali neću napisati koliko), pa okrepljen i pun volje za pisanjem, pišem za sebe, a i za vas, čitaoce.

Ne želim se ponavljati da bih započeo „s nalogom ukrcaja u jednoj i koferom u drugoj ruci, hodajući ugledam poznatu siluetu“, već ću; „s nalogom ukrcaja u jednoj i koferom u drugoj ruci, hodajući ugledam autobus koji će me odvesti u Dubrovnik da bih nakon gotovo trinaest sati vožnje ugledao poznatu siluetu „mog“ broda. Dok me je autobus, zbog loše magistrale, htio izbaciti iz sjedišta, kao da sam na rodu, prišjetio sam se puta od Milana do Trsta kojeg sam prešao za četiri sata i bio sam ponosan na veličinu moje zemlje prema maloj Evropi. Na brodu sam tumarao

još sat i pol, da moj prethodnik može još malo spavati zaslužnim snom.

Uskoro započe dobro mi poznata gužva! Zatrpavaju me gomilom podataka i informacija. Opirem se pucanju filma, trepćem očima i pamtim mjesta gdje sam kiksnuo da bih tražio repe-te. Marenda mi daje daha da na svim važne stvari pa se ponovno bacamo na posao. Najednom, stiže vrijeme ručku koje obilato koristim (pol ure) i već popodne sam „preuzeo štafetu“, iako mi koljena pritom pomalo klecaju.

Crv nemira počinje me hvatati, ta već su silne godine prošle a da nisam vidio Boninovo, Pile, Stradun... pa se na brzinu presvlačim i pješke hitam mojim željama! Dolazim na raskršće pravaca Gruž-Lapad-Pile i s nostalgijom prisjećam se nekadašnjeg tramvaja, a u ušima opet čujem konduktera koji govori vozaču „ustavi neka gospodar uliže“ i kad smo se, kao mlaci,

vraćajući se tramvajem s pokojom mastikom u sebi, pri kočnju tramvaja hvatali za konop zvana umjesto za ručku. Žurim da čim prije obnovim dragu mi okolinu, smirim se i vratim na brod, jer, na koncu, nije me ovamo Lošinjka poslala u turizam već paziti na makinu i delat. Ipak, teška srca moram priznati, iako sam lokalpatriot, da je Dubrovnik turistički grad! U povratku sam opet na Boninovu pun dojmova i ljepote.

Vraćam se na brod, smiren. Lakše mi je i ljepše!

U Dubrovniku ostajemo još dva dana krcajući teret. Dio tereta su i buduće kašete za naranče i tako mi njima ambalažu, a oni nama sadržaj. Ne zna seljo što je čokolada, čokoladu baci, a papir pojed! Bilo bi dobro da je i s kašetama tako.

Ova dva dana u Dubrovniku sam iskoristio za istraživanje grada, a i da bih dokučio zašto

mi je on turistički grad i zašto se osjećam ugodno u njemu iako on nije moj grad?! Kod istraživanja isključio sam ugodan sunčani dan, zdanja i drugo „stare kamenje“ što i moj grad ima, a nisam ni popio da mi bude ljepše, nisam mislio ni na grebatore, pedere i političare, ni na one s četiri lakta koje sigurno i Dubrovnik ima, pa ipak, ima nešto što i moj grad nema. I uočio sam što! To je čistoća grada, urednost okoline, urednost, uljudnost i opuštenost ljudi, čuvanje starine i urbana osmišljenost. Ulice su im čiste, bez smeća. Nisam vidio ni kante za smeće ni korpe za otpatke, čak ni na autobusnim stanicama, a smeća nema pa nema. Zavrivao sam i u portune. Čisti su, kao da služe ljudima, nema grafita, čak ni onih naučnih. Po moru ne plutaju najloni, čike, fudrini, maće od ulja, nafte... Djeca se igraju na travi i po njoj voze bi-

DO ASHDODA I NATRAG (1)

Dobiti »šlif« Dubrovnika

ciklima pa ipak je još ima. Plaže i obale su čiste. Piturane su im ograde, vrata, fasade su čiste i nema razbijenih uličnih svjetiljki. Ljudi su lijepo obučeni, susretljivi i, kako ono mr. Kuvač veli, čistih noktiju. Ne vidi se ni milicionera na cesti! Eto, to je samo dio onoga što grad čini ljudskom naseobinom u kojoj se čovjek osjeća čovjekom a ne ... Može li i moj grad biti takav? Može, ali ne može! Zašto ne možemo reći huliganu da je huligan, a .., da je ... i da tako više ne ide! Pitam se dokada ćemo našu bijedu prodati kao izvornu turističku atrakciju i pritom oderavati druge ljude — goste? Kada ćemo dobiti „šlif“ Dubrovčana?

Dosta Dubrovnika! Večeras je partenca. Za pet dana navigacije smo tamo! Ovo „smo tamo“ vam znači da smo u mislima „tamo“ i to tamo nam postaje sve veća i veća preokupacija.

Koristeći se Leksikom prezimena SR Hrvatske, velikom upornošću i strpljenjem, Josip Matak je izradio popis svih prezimena u našoj općini.

Ovaj feljton, koji izlazi u nastavcima, nesumnjivo će izazvati određeni interes. Također postoji mogućnost daljnjih znanstvenih istraživanja; socioloških, kulturoloških, povijesnih, pa i političkih procesa koji su odredili postojanje, odnosno promjene određenih prezimena na ovom području.

Voljeli bismo, a tu želju dijeli i autor, da se javite redakciji ukoliko ovaj tekst izazove vašu potrebu da pozitivno reagirate i suradujete svojim prilozima.

1. MZ BELI

1.1. Naselje Beli

Skarpin 5(1)
Varjen 3(1)
Velčić 26(2)
Vičić 4(2)
Vidinić 4(2)
Vinodolac 2(1)
Zec 19(6)
Zec 1(-)
Zorić 6(2)

1.2. Naselje Ivanje

Šarkač 1(1)
Velčić 1(1)
Vešković 4(1)
Vetković 4(1)
Zec 9(2)

1.3. Naselje Petar

Tončić 1(1)
Ubikičić 2(1)
Velčić 8(1)
Vodarić 3(-)
Zec 9(2)
Zobatanić 6(1)

1.4. Naselje Važminec

Toić 25(5)
Toić 4(-)
Vidović 4(1)
Žič 1(1)

2. MZ CRES

2.1. Naselje Cres

Šegota 2(1)
Šimečki 1(1)
Štefanić 1(1)
Talatin 3(1)
Tarantino 2(1)
Tentor 18(11)
Tentor 1(-)
Terdoslavić 12(5)
Toić 47(15)
Toić 4(-)
Tomaz 1(1)
Tomjati 1(1)
Tomljanović 8(-)
Tonetti 7(3)
Tosutović 2(1)
Tuftan 15(7)
Turčić 7(2)
Utmar 2(1)
Vajić 1(1)
Valentin 9(4)
Valentin 1(-)
Varagnolo 10(4)

Vasilčić 1(1)

Velčić 44(15)

Velečić 3(-)

Verbara 9(5)

Verbas 13(5)

Vičić 2(1)

Vidović 1(1)

Vilerdinić 1(1)

Vilgirić 1(1)

Visković 1(1)

Vitric 19(9)

Vitković 13(4)

Vodarić 1(1)

Volarić 1(1)

Vozila 4(2)

Vraničić 2(1)

Zadro 3(2)

Zar 4(4)

Zazinović 1(1)

Zelić 4(1)

Zenmaro 5(2)

Zett 10(4)

Zigante 1(1)

Zolio 1(1)

Zončar 2(1)

Žič 2(1)

Žužić 1(1)

2.2. Naselje Loznati

Toić 25(5)

Toić 4(-)

Vidović 4(1)

Žič 1(1)

2.3. Naselje Merag

—

2.4. Naselje Vodice

Šintić 2(1)

Šunjić 7(2)

Velčić 13(3)

Vitković 1(-)

Vidinić 17(8)

Vidinić 3(-)

Vitković 1(-)

Zec 5(2)

4.2. Naselje Filozići

—

4.3. Naselje Predošćica

Šintić 3(2)

Velčić 30(5)

Velčić 3(-)

5. MZ ILOVIK

5.1. Naselje Ilovik

Šimičić 19(6)

Urem 3(1)

Velčić 9(3)

Vikić 4(-)

6. MZ LUBENICE

6.1. Naselje Lubenice

Štefanić 2(1)

Vodarić 16(3)

Vodarić 1(-)

6.2. Naselje Podol

—

6.3. Naselje Pernat

Štefanić 2(1)

Vitković 9(1)

Vitković 1(-)

Vodarić 11(4)

6.4. Naselje Zbičina

Vodarić 3(1)

7. MZ MALI LOŠINJ

7.1. Naselje Mali Lošinj

Šanko 1(-)

Šantich 4(1)

Šarenac 1(-)

Šarich 1(1)

Šegota 3(2)

Šegota 1(-)

Šimac 5(1)

Skrivanić 6(3)

Šorc 1(-)

Španjol 1(1)

Štefanić 1(-)

Šunjić 1(-)

Tabako 1(-)

Tamburin 2(1)

Tarabocchia 43(13)

Tarabokić 21(8)

Tarabokić 12(-)

Tasich 1(1)

Tebesceff 2(1)

Tecla 1(1)

Tedaldi 2(1)

Telesmanić 1(-)

Temerdić 4(1)

Templer 2(1)

Terraro 1(1)

Teser 7(1)

Tiazza 1(1)

Velčić 1(-)

Velčić 21(5)

Velčić 4(-)

Tomasina 1(1)

Tomasini 3(2)

Tomašić 1(-)

Tomić 1(-)

Tončić 3(-)

Toplak 2(-)

Torcello 2(-)

Tosić 1(1)

Tošić 1(1)

Tralja 1(-)

Tremolini 1(1)

Trirnić 1(-)

Trojanić 1(-)

Trolja 1(-)

Trombin 5(1)

Trpić 1(-)

Turak 1(-)

Turcich 2(1)

Turković 1(-)

Tussi 1(-)

Udina 4(4)

Udina 1(-)

Udovcich 1(-)

Udolić 1(-)

Urem 1(-)

Utrobičić 1(-)

Valentich 2(1)

Valentich 1(-)

Valković 4(1)

Varagnolo 3(1)

Vasilich 1(1)

Vattovaz 1(1)

Velenick 1(1)

Veralić 1(1)

Verbas 2(2)

Verbas 2(-)

Verniga 1(1)

Vianello 1(1)

Vidas 1(-)

Vidović 8(3)

Vidulich 135(54)

Vidulich 4(-)

Vidulić 1(1)

Vidulić 7(-)

Villani 3(1)

Viskić 2(1)

Vissich 11(2)

Vissić 6(1)

Vitković 1(1)

Vlacanić 11(4)

Vlah 2(1)

Vlašić 1(-)

Vodanovich 2(-)

Vodanović 1(-)

Vodarić 6(1)

Vodopija 1(-)

Volarić 4(1)

Volfi 2(-)

Volpato 4(1)

Vouk 2(1)

Vragnar 1(-)

Vragolov 1(1)

Vujna 1(-)

Vukadinović 1(-)

Vukas 7(2)

Vukas 1(-)

Vuksanović 4(1)

Vuksević 1(-)

Teser 7(1)

Tiazza 1(1)

Tičac 1(-)

Tomasina 1(1)

Wiecler 1(1)

Zacevich 6(2)

Zacevich 1(-)

Zadro 3(1)

Zahtila 1(1)

Zambolin 6(2)

Zanetić 1(1)

Zanfablo 1(1)

Zay 1(1)

Zazevich 6(2)

Zec 1(1)

Zelalia 1(1)

Zigante 3(3)

Zigante 1(-)

Zimich 2(1)

Zimich 6(1)

Zitkovic 1(1)

Zitkovic 3(-)

Zldina 2(1)

Zldina 1(-)

Zongaro 2(1)

Zorich 1(-)

Zorović 18(8)

Zovich 1(-)

Zubovich 2(1)

Zulini 3(2)

Zulini 1(-)

Zuppan 3(1)

Zuppan 2(-)

Zurich 2(1)

Zusich 2(-)

Župan 3(-)

Župić 1(-)

8. MZ MARTINŠČICA

8.1. Naselje Martinščica

Tomašević 2(1)

Valić 1(1)

Vidović 6(1)

Vlakančić 36(11)

Zec 10(3)

Žufić 1(-)

8.2. Naselje Grmov

Vajentić 4(1)

8.3. Naselje Miholašćica

Vidović 3(2)

Vlakančić 13(3)

8.4. Naselje Stivan

Stefanić 4(1)

Stefanić 1(-)

Vitković 4(3)

Vitković 2(-)

Vlakanić 28(5)

Vodarić 7(2)

8.5. Naselje Vidovići

Stefanić 2(-)

Vitković 1(-)

9. MZ NEREZINE

9.1. Naselje Jakov

Zanneli 15(4)

Zanneli 2(-)

Zorić 14(4)

Zorović 8(3)

Zorović 1(-)

9.2. Naselje Nerezine

Talatin 5(2)

Tomić 6(1)

Udina 3(1)

Vatavuk 1(-)

Vescovich 7(3)

Viccobety 1(-)

Vidovic 4(1)

Vitković 3(2)

Vitković 1(-)

Vižentin 1(-)

Vodopić 1(1)

Zanneli 4(1)

MLADI ZAINTERESIRANI ZA ORGANIZIRANO
BAVLJENJE ASTRONOMIJOM

Lošinj zaslužuje zvjezdarnicu

Zašto ljudi vole za lijepih noći promatrati nebeski svod? Pitanje na koje je teško dati razuman odgovor, odnosno pitanje na koje se može davati vrlo mnogo odgovora. Ja neću odgovoriti na ovo pitanje, nego ću pokušati približiti čitaocu dio ugođaja kojeg stvara promatranje.

Zovem se Martinolić Valter, amaterski se bavim astronomijom, odnosno promatranjem nama najbližih a i onih daljih nebeskih tijela, uočavanjem promjena te vođenjem evidencije zapažanja tih promjena na nebeskim tijelima (npr. pjege na Suncu, Venerine faze, Jupiterovi sateliti...). Za proučavanje i praćenje promjena na noćnom nebu čovjek mora posjedovati bar dobar dalekozor ili manji teleskop i, što je ne manje važno, određeno znanje o imenu i položaju tih tijela te astronomsku literaturu. Kada posjedujete

te osnovne elemente, možete vrlo dobro uočiti ljepotu neba u jednom novom, drukčijem svijetlu. Ovih dana zanimljivost predstavlja planet Venera (zvijezda Večernjica) koja „putuje“ dosta brzo prema skupu zvijezda zvanih Vlačići (stiće će do njih početkom travnja (aprila)), a niže na zapadnom dijelu neba primjećuje se i Jupiter, koji svakim danom sve više „pada“ na nebu. Sve to možete vidjeti golim okom. Ali pravi doživljaj je istu sliku vidjeti kroz dalekozor ili teleskop. Mislim da neki početni pokušaji to i dokazuju, da u Lošinj postoje određeni broj ljudi, a napose mladih, koji bi bili zainteresirani da se osnovna astronomska promatranja vode organizirano. To znači da bi bilo potrebno pristupiti pripremama za otvaranje kluba ili manje zvjezdarnice koja bi prikupila sve zainteresirane. U tom smislu

ohrabrujuće su prošlogodišnje inicijative turističkih radnih organizacija da se prikazivanje neba uvrsti u redovnu turističku ponudu. Tu bi inicijativu trebalo podržati i stvoriti uvjete da se klubu ili zvjezdarnici omoguću cjelogodišnji rad. Moram naglasiti da je prvi korak učinjen u COUO „Veljko Vlahović“ gdje je organizirana astronomska sekcija, koja doduše ne daje očekivane rezultate, ali pokazuje da određeni interes među omladinom postoji.

Na kraju mogu zainteresiranim osobama predložiti da se jave u astronomsku sekciju pri COUO (ukoliko su učenici Centra) ili drugim za najosnovnija uputstva na moju kućnu adresu: Vršak 4, Mali Lošinj, do boljih vremena kada bi trebali imati odgovarajuću prostoriju.

Martinolić Valter

TRADICIONALNI TURNIR RUKOMETAŠICA POVODOM DANA ŽENA

Gošće iz Čakovca prve

Organizatori ovog značajnog sportskog događaja izuzetno uspješno obavili svoj zadatak

Tradicionalni dvodnevni turnir rukometašica povodom Međunarodnog dana žena završen je u subotu i nedjelju, 12. i 13. ožujka, bogat program prigodnih aktivnosti. Nakon ukupno deset utakmica najuspješniji sudionik jubilarnog 5. turnira bila je ekipa MTČ A iz Čakovca s četiri uvjerljive pobjede. Za drugo mjesto vođena je izjednačena borba, a ono je na kraju pripalo ekipi Mornara A iz Dramlje, ispred mlade ekipe MTČ B – posljednjeg kadetskog prvaka Hrvatske i domaćeg sastava Lošinja. Pionirska ekipa Mornara je bez ijednog boda posljednja, peta.

Bio je to prvi turnir na kojem nisu sudjelovale ekipe iz Petrinje (Slavijatrans i osnovne škole), te na kojem je domaćin nastupio sa samo jednom ekipom, a koja je igrala bolje

nego bi se to prema postignutim rezultatima moglo zaključiti. Sve su ekipe nagrađene vazama i diplomama, a za uzorno sportsko ponašanje i korektnu igru nagradu je zasluženo dobila ekipa Lošinja. Sve tri pojedinačne nagrade pripale su igračicama iz Čakovca. Za najbolju igračicu izabrana je DARINKA PAVLEKOVIĆ (MTČ A), ispred klupske kolegice DUBRAVKE BRANILOVIĆ. Najefikasniji strijelac bila je TANJA ŽELEŽNJAK (MTČ B) s 22 pogotka, ispred DUBRAVKE BRANILOVIĆ s 20 i MIRJANE PANIĆ s 17 golova (obje MTČ A). Među vratarkama za najuspješniju izabrana je BOJANA BREKAN (MTČ B), ispred DENIS CAR (Mornar A).

Sve utakmice dobro je vodio sudački par iz Rijeke DAMIR SLAVUJAC i ZORAN KALAT.

Rezultati turnira: Mornar B : MTČ B 1:29 (0:16), MTČ A – Mornar A 19:16 (9:9), Lošinj – Mornar B 27:4 (14:2), Mornar A – MTČ B 17:15 (6:6), MTČ B – MTČ A 7:30 (3:10), Mornar B – Mornar A 0:10 (bb), Lošinj – MTČ A 12:31 (6:17), Lošinj – Mornar A 8:17 (6:10), MTČ A – Mornar B 17:8 (3:3), Lošinj – MTČ B 13:18 (7:8).

Pokrovitelji turnira bili su Općinska konferencija za društvenu aktivnost žena i Večernji list (Zagreb), a organizaciju je vrlo dobro proveo Rukometni klub Lošinj uz pomoć ROUT „Jadranka“, SIŽ-a fizičke i tehničke kulture općine, Doma zdravlja „Dr. Dinko Kozulić“, Turističkog saveza općine Cres-Lošinj, Riječke banke – PJ Mali Lošinj, Općinskog sindikalnog vijeća, te Saveza socijalističke omladine općine Cres-Lošinj.

Josip Lulić

IZLOŽBA

H. ŠERCARA

U Gradskoj knjižnici lošinskog Narodnog sveučilišta otvorena je izložba slika Hrvoje Šercara. Umjetnik je izložio šest listova s pjesničko-grafičke mape „San Sv. Ivana Trogirskog“, na kojoj su, uz njegove grafike, i stihovi Krune Quiena, te sedam crteža na različitim podlogama – koži, platnu, zavjesi i ceradi. Izložba otvorenju koje je prisustvovao i sam autor bila je postavljena cijeli ožujak. (M. K.)

Molim prijatelja(?) kojem sam posudio knjigu iz ciklusa „Narodni život i očišćaji“, izdavač JAZU, pred više od godine dana, da mi istu vrati, kako mu u idućem broju ne bih objavio ime.

Adresa nepromijenjena:
Rade Manzoni
Mali Lošinj

Josip Lulić

Na startu – pobjeda

Nastavak prvenstva u Primorsko-goranskoj ligi počeo je za rukometašice „Lošinja“ uspješno: pobjedom protiv „Opatije“ rezultatom 17:12 (8:7) pred svojom publikom Lošinjanke su zadržale mogućnost plasmana u konačnom poretku na drugoj poziciji, jer sada imaju 8 bodova iz sedam utakmica i gol razliku +20.

Prilika je to da se podsjetimo jesenskog dijela prvenstva: Nakon uspješnog starta u Dramlju, gdje su svladale „Mornara“ s 19:6 (10:2), uslijedila je najlošija igra i previsok poraz u Rijeci od „Trsata“ s 12:17 (4:8). U Malom Lošinj unatoč vodstvu domaćih s 10:8 i 11:10 protiv „Zameta“, i s ovim Riječankama pretrpljen je poraz od 12:14 (6:5). Kod „Opatije“ slično: pred kraj 7:7 i vodstvo 8:7, a ipak poraz minimalnom razlikom – 8:9 (3:5). Jesenski dio prvenstva završio je dvjema zaostalim utakmicama, na traženje gostujućih ekipa, u dvorani na Bočacu dvostrukim uspjehom: pobjeda protiv „Senja“ s 22:14 (12:6) i „Goranprodukta“ (Čabar) s 18:16 (10:8).

Na čelu tablice je rezervni sastav „Zameta“ (Rijeka) koji je dosada izgubio samo jedan bod i to protiv drugoplasiranog „Trsata“.

PROGRAM KINA

PROGRAM KINA „VLADIMIR NAZOR“ MALI LOŠINJ

1. IV. u 20. sati premijera američke ljubavne drame „CINDI“, režija: ROBERTO MALENOTTI, glavne uloge: BONNIE BIANCO, PIERRE COSSO, ADOLFO CELI I SILVA KOSCINA.

2. IV. u 18 i 20 sati premijera američkog muzičkog filma „OSTATI ŽIV“ (GROZNICA SUBOTNJE VEČERI 2, STAYING ALIVE), režija: SILVESTAR STALLONE, glavne uloge tumače: JOHN TRAVOLTA, CYNTHIA RHODES I FINOLA HUDGES.

3. IV. u 18 i 20 sati repriza honkoškog karate filma „PESNICA VELIKOG ZMAJA“ (FIST OF FURY), režija: LO WEI, u glavnim ulogama: BRUCE LEE I MIAO KER HSIU.

5. i 6. IV. u 20 sati premijera talijanskog akcionog filma „SNAŽNI MOMCI“ (PIU FORTE, RAGAZZI), režija: GIUSEPPE COLIZZI, u glavnim ulogama: TERENCE HILL I BUD SPENCER, CYRIL CUCAK I RENE KOLLDEHOFF.

7. i 8. IV. u 20 sati premijera američke drame „MJESTA U SRCU“, (PLACES IN THE HEART), režija: ROBERT BENTON, u glavnim ulogama: SALLY FIELD, LINSAY CROUSE, JOHN MALKOVITCH I AMY MADIGAN.

9. IV. u 18 i 20. sati premijera američkog naučno-fantastičnog filma „NEKONTROLIRANA MOĆ“ (FRIESTARTER), režija: MARK L. LESTER, u glavnim ulogama: DAVID KEITH, DREW BARRYMORE, MARTIN SHEEN, GEORGE C. SKOTT I LOUISE FLETCHER.

10. IV u 18 i 20 sati premijera američke filmske komedije „KLOŠAR S BEVERLY HILLSA“ (DOWN AND OUT IN BEVERLY HILLS), režija: PAUL MAZURSKY, u glavnim ulogama: NICK NOLTE, RICHARD DREYFUSS I BETTE MIDLER.

12. i 13. IV. u 20 sati premijera američkog trilera „SVJEDOK“ (WITNESS), režije: PETER WIER, u glavnim ulogama: HARRISON FORD, KELLY Mc GILLIS I ALEXANDER GODUNOV.

14. i 15. IV. u 20 sati premijera domaćeg kriminalističkog filma „MAJSTOR I ŠAMPITA“, režija: BATE PRELIĆ, u glavnim ulogama: SONJA SAVIĆ, GIDRA BOJANIĆ, MILUTIN KARADIĆ, NIKOLA SIMIĆ, MILAN GUTOVIĆ, RUŽICA SOKIĆ, VESNA PEČANEC, IRENA PROSTERN I drugi.

16. IV. u 18 i 20 sati premijera čehoslovačke komedije „SOLO MOJE MALO“ (VESNIČKO MA STREDIŠKOVA), režija: JIRI MENZEL, u glavnim ulogama: JANOS BAN, MARIAN LABUDA, RUDOLF HRUŠINSKY, familija HRUŠINSKY I drugi.

17. IV. u 18 i 20 sati premijera američke drame „STAR 80“, režija: BOB FOSSE, u glavnim ulogama: MARIEL HEMIGWAY, ERIC ROBERTS I CARROL BAKER.

19. i 20. IV. u 20 sati premijera talijanskog erotskog filma „NOĆI GOSPOĐE SIMONE“ (LA SIGNORA DELLA NOTE), režija: PIERO SCHIVAZAPPA, u glavnim ulogama: SERENA GRANDI, FABIO SARTOR, FRANCESKA TOPI, ALBERTO DI STASIO, EMANUELA TASCHINI I STANKO MOLNAR.

21. i 22. IV. u 20 sati premijera američke filmske komedije „BUĐENJE PROLJEĆA“ (SPRING BREAK), režija: SEAN S. CUNNINGHAM, u glavnim ulogama: DAVID KNELL, PERRY LANG, STEVE BASSETT I PAUL LAND.

23. IV. u 18 i 20 sati premijera indijskog historijskog spektakla „NEKA DALEKA PROSTRANSTVA“ (THE FAR PAVILIONS), režija: PETER DUFFELL, u glavnim ulogama: BEN CROSS, AMY IRVING, OMAR SHARIF I CRISTOPHER LEE.

24. IV. u 18 i 20 sati premijera izraelske psihološke drame „IZA REŠETAKA“ (MEACHOREI HASORAGIM), režija URI BARBASH, u glavnim ulogama: ARNON ZADOCK, MUHAMAD BAKRI I ASSI DAYAN.

26. i 27. IV. u 20 sati premijera francuske ljubavne drame „POD SUNCEM SATANE“ (SOUS LE SOLEIL DE SATAN), režija: MORIS PIALA, u glavnim ulogama: ŽERAR DEPARDIJE I SANDRIN BONER.

28. i 29. IV. u 20 sati premijera američkog horor filma „AJKULA 3-D“ (JAWS 3-D), režija: JOE ALVES, u glavnim ulogama: DENNIS QUAD, BESS ARMSTRONG, SIMON mac KORKINDALE I LOUIS GOSSETT JR.

30. IV. u 18 i 20 sati premijera američkog akcionog filma „POBUNA U VOJNOJ AKADEMIJI“, režija: HAROLD BECKER, u glavnim ulogama: GEORGE C. SKOTT, TIMOTHY HUTTON I RONNY COX.

PRIDRŽAVAMO PRAVO PROMJENE TERMINA PRIKAZIVANJA FILMOVA BEZ PRETHODNE OBAVIJESTI.

D. Š.

RIJEČKA BANKA

POSLOVNA JEDINICA MALI LOŠINJ

koristite naše usluge

- u Malom Lošinj, Obala maršala Tita 4, tel. 862-107
- u Cresu, Đure Salaja 8, tel. 871-248
- u Nerezinama, Obala JNA 3, tel. 865-140
- u Velom Lošinj, VI. Nazora 1, tel. 866-191

Tirkajla seniorski . . .

Iako nije okupilo sve najbolje lošinjske šahiste, ovogodišnje seniorsko prvenstvo Lošinja bilo je ipak zanimljivo i do zadnjih poteza neizvjesno. Nastupilo je 14 šahista raznih kategorija, a igralo se po švicarnom sistemu 6 kola. Tempo igre bio je 30 minuta po igraču za cijelu partiju, odnosno tzv. „aktivni šah“, disciplina koju je FIDE ustanovila prošle godine.

Konačni poredak; Tirkajla 5, Purić i Golek 4,5, Brkljačić 4, F. Knezić 3,5, Aljić i Vukelić 3, Tomić i Pole 2,5, Imširović i Z. Maričević 2, Rakić 1,5, Roknić 1 i Jokić bez bodova.

. . .a Popović pionirski prvak

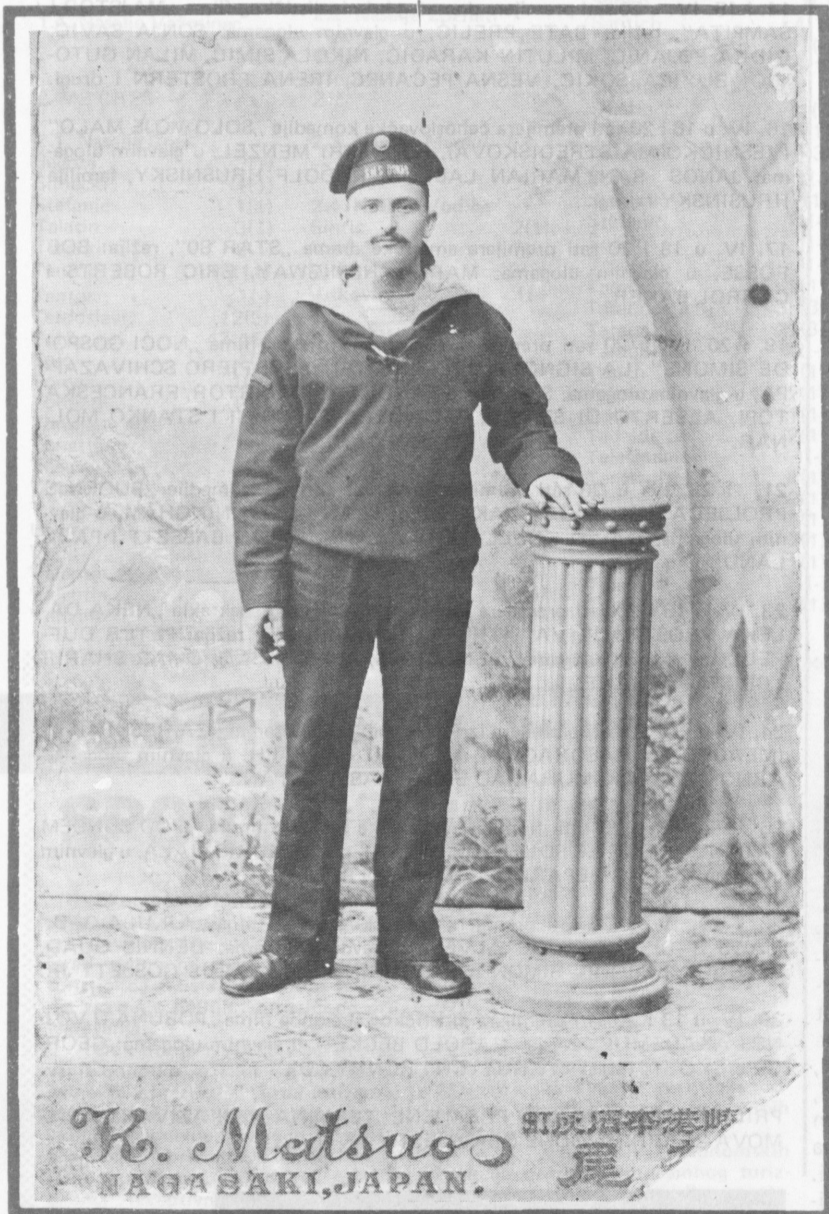
Čak 18 pionira a i pinirki sudjelovalo je na ovogodišnjem prvenstvu Lošinja za najmlađe šahiste. Kako se i očekivalo, najbolji je premoćno učenik osmog razreda Mario Popović iz Čunskog, a osim njega organizator je nagradio šahovskim knjigama još i trojicu koji su dijelili 2-4. mjesto: Danijela Franciskovića, Darka Golubovića i Alena Hošića. Najuspješnija pionirka bila je Ariana Nikolić. Natjecanje je organizirao i uspješno proveo ŠK „Cres-Lošinj“.

Konačni poredak: Popović 8, Francisković, Golubović i Hošić po 6, A. Nikolić i D. Nikolić po 5,5, Cvitković, Nosil i Picinić po 5, Kovačević, Hadžić i Vukajlović 4, Badurina 3, Jelić 2,5, Stojanović, Lekić i Kupina 2, te Huncinger 1,5 boda.

G. Purić

IZ RADA ŠAHOVSKOG KLUBA „CRES-LOŠINJ“

Iz starih albuma...

S našeg malog otoka pomorci su oduvijek krstarili morima. Jučer, kao i danas i sutra ... Fotografija Lošinjanina Josipa Vidulića je iz početka stoljeća, davne 1905. godine. Kao mornar Austro-ugarske mornarice snimljen je u Nagasakiju u Japanu. Na poleđini ove snimke utisnut je žig fotografa na japanskom pismu i ćirilicom (bez, ili unatoč rusko-japanskom ratu).

Evo još jednog (suvremenog) dokaza kako more vezuje i obnavlja nekadašnje rute: - „Lošinjska plovidba“ je svojevrjeme kupila brod „Rovneska“ koji je izrađen upravo u Nagasakiju. On je već završio u rezalištu. Međutim, od dva preostala čamca za spavanje što su usidreni u lučici Sv. Martin, jedan je vlasništvo unuka pomorca s fotografije!

Čekajući Texaco-a

I ova kuća usred Koludarca razapljanih otvora (i krova) nekog (i nešto) očekuje. Sreća što nam je ovaj otočić tako bujno zelen, pa se i fotografirani jad ne vidi iz daleka... Teško je razlučiti tko je nestrpljiviji - ova nekadašnja ljepotica, ili svi mi ostali - očekujući definitivnu sudbinu Koludarca. (Do)sada su o njoj brinuli „Zec“, „Šiljo“, „Mundo“ i co. Valjda neće još dugo... (Đ)

Snimio: D. Škvorc

Dobra ideja, malo novca

Obično se svi razgovori, posebno u ovim zimskim danima, o nedostatku kulturnih sadržaja završavaju konstatacijom da ideja ima, ali nema sredstava i onih koji će ih realizirati. Međutim, da za realizaciju neke dobre ideje nije uvijek potrebno i mnogo novaca, dokaz je postojanje „Video gledališta“ u Cresu. Ideja je potekla od Vjekoslava Velčića, voditelja gradske knjižnice, koji je s Klaudiom Bolmarčić glavni organizator svega.

Televizor je posuđen od TRO „Cresanka“, video od OOUR „Hoteli Kimen“, a filmovi se uglavnom posuđuju od poznanika. Tako se svakog petka od 21.00 sat u prostoriji „Susajde“ Cresanima pruža mogućnost pogledati filmove čija je kvaliteta takva da zadovoljavaju ukus i onih najprobirljivijih, kao npr. „Moja Afrika“, „Svjedok“, „Boja purpura“, „Vod“, „Boja novca“, „Bilo jednom u Americi“ itd.

I mada su stolice neudobne, prostorija nezagrijana, ekran mali, dođe li se pred sam početak filma, teško se može naći bilo kakav prostor za sjesti.

Dokaz je to ne samo velike zainteresiranosti za dobar film nego i sreće da se u okviru kulturnog mrtvila koje vlada može pogledati i doživjeti nešto bolje, „više“.

Bilo bi zaista lijepo kada bi postojalo više sličnih ideja. Zasada pozdravimo ovu, i doprinesimo joj, ako je moguće.

J. Filipas

Dobro nam došao, Čusi!

I da znaš: ti si još samo pulić, a kad odrasteš, bit ćeš pravi magarac.

Tako je to s mnogima: od pilića - koka, od punoglavca - žaba, od gusjenice - leptir, od djeteta - čovjek.

Vjerovao ti Čusi ili ne, mnogi od nas u tom prelazu i sazrijevanju bili smo čašćeni tvojim imenom: magarac. Imali smo i posebne magareće klupe u razredu, ali to je bilo za vrijeme nenarodne pedagogije. Danas su mnogi ti magarci ozbiljni ljudi, čak i rukovodioci.

Kažu da ti bistrina nije vrлина! Ma nemoj!

Ima i drugačijih tvrdnji i Dalmatinci kažu:

„Čovik i tovar/to ti je težački naziv za magarca/zna više no čovik!“

O omjerima znanja ne govore. A naši susjedi s Oliba kažu: „Da čovik nima ženu i tovara ne bi nikad uvridija Boga!“

Kad smo već kod Boga, kažu da ti je iz onih dana kada si nosio po Palestini Isusa, utisnut križ na leđa, pogledaj: poprečni dio križa preko plećka, a uzdužni od vrata preko leđa.

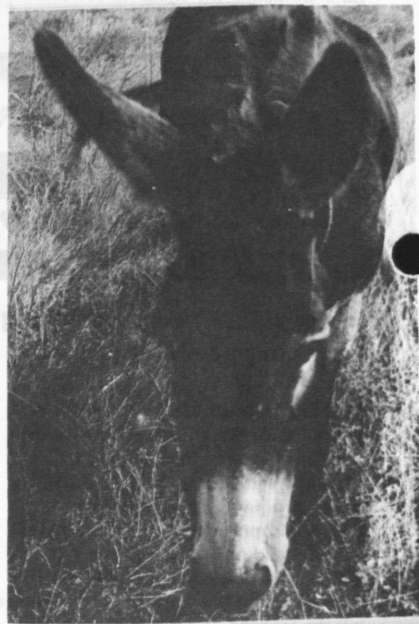
Svatko nosi svoj križ, ali nek te to ne smeta, ima i sretnih trenutaka. Slušaj;

Pred više godina došao naš Lošinjanin, koji je živo u samom jezgru gradske buke američkog grada, malaksao, izmoren, drugi mu nose valihu, srce otkucava zadnje ritmove.

U miru Rovenske, sreo je tvog pretka gdje u svitanje zore, uz šum lahora s mora, mirno pase. Možda je mirisao i ružmarin ili pjevala ptica. Zagrlio ga je i šapnuo u veliko uho:

Uzgređ, molimo čitatelje da se ovakvim i sličnim priložima (stare razglednice, fotografije, itd.) javе redakciji. Vrlo rado ćemo ih tiskati.

R. M

„Moj tovar! Ti i ne znaš kako je tebi lijepo i koliko si sretan!“

Ti, Čusi, samo rasti, ojačaj, da budeš od pomoći. Nosit ćeš brince, možda vriću maslina ili mih vode za ovce. Tako ćeš se uključiti u rehabilitaciju naše poljoprivrede.

I u turizmu imaš šanse: zajahat će te na golo koja dobra strankinja, opasat nogama i zanijeti se u ritmu tvog koraka.

Sve dobro dojde i vuče nan iz krize, daj ti tvoj udio. Našim otočanima, tvoji preci bili su prvo prevozno sredstvo, zaslužili su da imadu spomenik na aerodromu, našem zadnjem, suvremenom prevoznom putu.

Umalo da na kraju ne zaboravih: nedaj da te svi litrataju a gratis! Za ovo poziranje očekuj honorar od uredništva.

Tvoj (iz zadnje klupe) R. M.

OTOČKI
VJESNIK

List SSRNH Općine Cres - Lošinj
Izdavač: Narodno sveučilište Mali Lošinj
Uređuje: Redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik: Ivan Katalin
Uredništvo: Ivan Katalin, Željka Bohaček-Šulović, Milorad Kardum, Ivan Lubina, Drago Škvorc, Gašpar Purić, Jasminka Filipas, Andrija Vučemil, Tomislav Gospodnetić, Bernard Balon i Julijan Sokolić
Otočki vjesnik je oslobođen osnovnog poreza na promet mišljenjem Sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SR Hrvatske br. 5785/1 - 1979. od 20. srpnja.

Adresa redakcije: Narodno sveučilište Ul. Vladimira Gortana 35

Tel. (051) 861-172

Žiroračun: (NARODNO SVEUČILIŠTE) 33870-603-2603

List izlazi mjesečno

Godišnja pretplata: 5.000 dinara, za inozemstvo 90\$, 60 DM, 20.000 lita.

Lektor: prof. Zvonimir Puškarić

Tehnički urednik: Željko Horvat

Tisak: „Papirna galanterija“ Bjelovar

Za štampariju: Stjepan Šiprak